

Rapport quickscan natuurwaarden diverse locaties Noord-Brabant en Gelderland

Bazalt Wonen

Status van het

document:

Definitief

Datum: 20-05-2025

Sweco Nederland B.V.

Onderwerp

Projectnummer

Klant

Auteur

Gecontroleerd door

Vrijgegeven door

Datum

Handelsregister 30129769

Rapport quickscan natuurwaarden diverse locaties Noord-Brabant en Gelderland

51028228

20-05-2025

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	5
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	6
3	Onderzoeksmethodiek	7
4	Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten	8
4.1	Vogels	8
4.1.1	Broedvogels (nesten jaarrond beschermd, categorie 1 t/m 4 soorten)	8
4.1.2	Broedvogels (categorie 5-soorten)	9
4.1.3	Overige broedvogels	10
4.2	Vleermuizen	10
4.3	Overige zoogdieren	11
4.3.1	Streng beschermde soorten	11
4.3.2	Licht beschermde soorten	12
4.4	Amfibieën	13
4.4.1	Reptielen, vissen, libellen, vlinders en vaatplanten	13
4.5	Specifieke zorgplicht	13
5	Toetsing aan soortenbescherming	14
5.1	Broedvogels	14
5.1.1	Jaarrond beschermde broedvogels	14
5.1.2	Algemene broedvogels	14
5.2	Vleermuizen	14
5.2.1	Verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie	14
5.2.2	Verblijfplaatsen en vliegroutes buiten de onderzoekslocatie	15
5.3	Steenmarter	15
5.4	Overige soort(groep)en	16
6	Toetsing aan gebiedsbescherming	17
6.1	Natura 2000	17
6.2	Natuurnetwerk Nederland	18
7	Houtopstanden	19
8	Samenvatting en conclusies	20
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	22
	Bijlage 1 Natuurwetgeving en doelen Natura 2000	24
	Bijlage 2 Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland	26
	Bijlage 3 Omgevingswet	27
	Omgevingswet	27
	Besluit kwaliteit leefomgeving	28
	Besluit activiteiten leefomgeving	29

1 Inleiding

Sweco heeft van Bazalt Wonen opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden ter plaatse van diverse straten waar huizen gelegen zijn in het bezit van Bazalt Wonen.

Het natuurwaarden onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de voorgenomen werkzaamheden (renoveren/conserveren/transformeren) van diverse adressen in de woonkernen van Rijswijk, Giessen, Veen, Drongelen, Werkendam en Zaltbommel.

Het gehele onderzoek omvat per complex de volgende werkzaamheden verdeeld over 3 fases:

Fase 1: Het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden waarin de effecten van de ingreep worden beoordeeld aan de Omgevingswet;

Fase 2: Het uitvoeren van veldonderzoek naar mogelijk voorkomende jaarrond beschermde huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen (meerdere bezoeken van april tot en met september); 1 onderzoeksrond is in 2023 reeds uitgevoerd.

Fase 3: Het opstellen van activiteitenplannen waarin onder andere het belang van de ingreep, het effect op de aangetroffen soorten en de te treffen mitigerende maatregelen zijn opgenomen en het indienen van ontheffingsaanvragen voor verbodsbepalingen in de Omgevingswet.

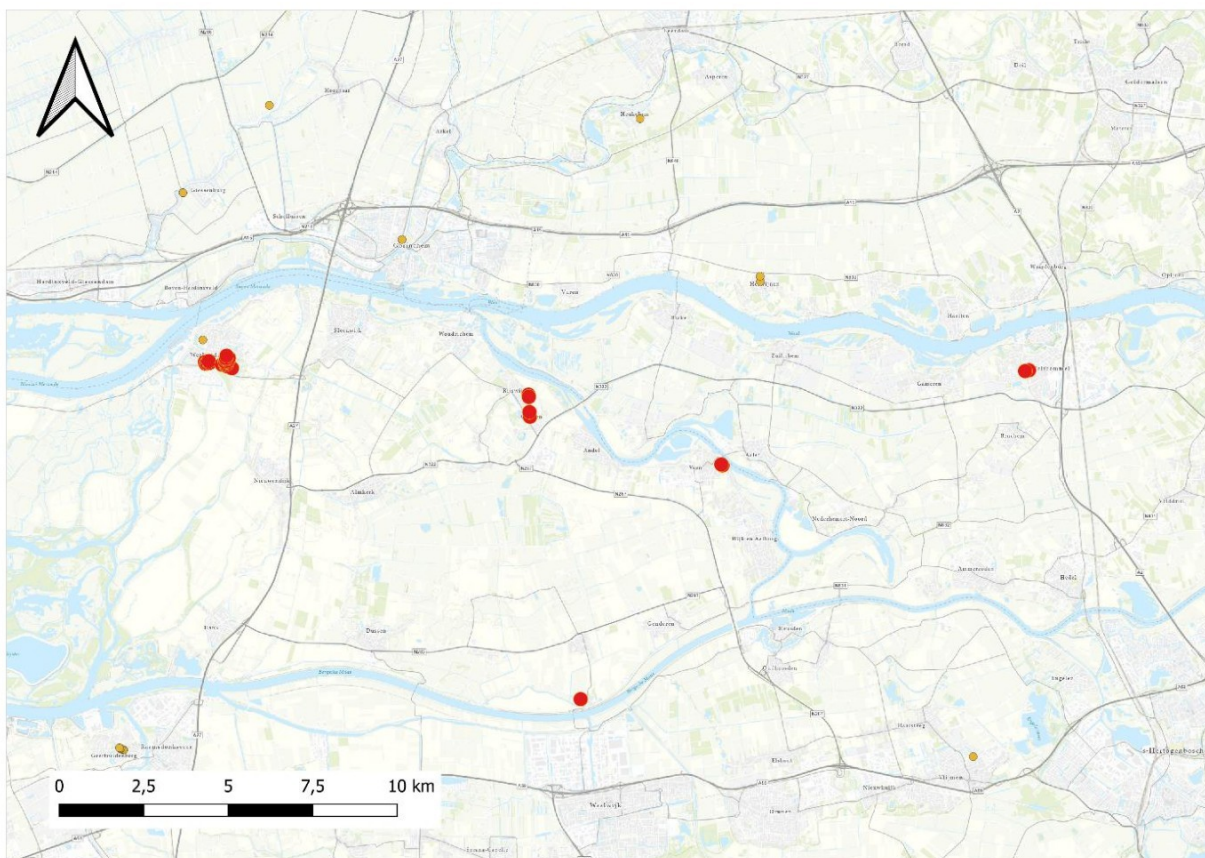
Deze rapportage omvat fase 1. De quickscan heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Sweco is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie betreft diverse adressen gelegen in Drongelen, Giessen, Rijswijk, Veen, Werkendam en Zaltbommel. De adressen betreffen voornamelijk eengezinswoningen en seniorenwoningen. In figuur 2.1 is de topografisch ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

In tabel 2.1 is een overzicht van de woningen weergegeven die tot de onderzoekslocatie behoren. In de factsheets zijn specifieke foto's terug te vinden van iedere locatie.

Tabel 2. Adressen behorende tot de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen.

Locatie	Straat en huisnummer	Voorgenomen ingreep
Drongelen (transformeren)	Burgemeester van de schansstraat 17-23	Transformeren
Giessen (conserveren)	Heerlijkheidstraat 8	Conserveren
	Jagerspad 14, 22, 24	Conserveren
Rijswijk (conserveren)	Kruisstraat 6,8	Conserveren
	Dorpsstraat 7	Conserveren
Veen (renoveren)	Willem de Zwijgerstraat 54-64, 66-74	Renoveren
Werkendam (renoveren)	Bentlaken 3-25, 30-52	Renoveren
	Floreffestraat 1-15, 2-24	Renoveren
	Floreffestraat 17-41, 42-52	Renoveren
	De Graaff 16-26, 48-58, 76-88	Renoveren
	Eendepad 33-45	Renoveren
	Zaagbekstraat 14-52	Renoveren
	Ganzepad 1-11	Renoveren
Zaltbommel (renoveren)	Van Anrooijstraat 2-34	Renoveren

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om de woningen in Drongelen te transformeren, in Giessen te conserveren en in Veen, Werkendam en Zaltbommel te renoveren. In tabel 2 is terug te zien welke ingreep bij welke woningen wordt uitgevoerd.

3 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 15 april 2025. Tijdens dit veldbezoek is zijn de verschillende adressen in de 6 woonkernen, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan natuurwaarden is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

4.1 Vogels

4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd, categorie 1 t/m 4 soorten)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Binnen de bebouwde kom kunnen dit zijn: grote gele kwikstaart, huismus, gierzwaluw, ransuil, sperwer, steenuil, kerkuil en slechtvalk. Van deze soorten kan de kerkuil, steenuil, slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze soort broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen. De kerkuil en steenuil zijn beide gebonden aan agrarisch gebied waar open terrein, zoals akkerranden, houtwallen, gras- en bouwland aanwezig is om te jagen. Beide soorten hebben hun verblijf-/ broedplaatsen in opstallen, zoals schuren of specifieke nestkasten. Daarnaast broedt een steenuil ook in holten in (hoogstam fruit en knotwilgen) bomen. Een geschikt habitat voor de steenuil of kerkuil is op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

Gierzwaluw en huismus

De gierzwaluw en huismus zijn afhankelijk van bebouwing met geschikte holtes als nestlocatie. Deze soorten maken voor het nest gebruik van ruimtes onder dakpannen, openingen tussen boeidelen, in spleten van muren, in spouwmuren, achter dakgoten, achter spleten bij regenpijpen en in het algemeen achter smalle openingen waarachter zich een ruimte bevindt. De woningen binnen de onderzoekslocatie zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van dussdanige nestmogelijkheden. Hierbij zijn geschikte nestgelegenheden voor de gierzwaluw en huismus aangetroffen, onder dakpannen, onder daklood, openingen tussen boeidelen en openingen langs kantpannen (zie figuur 4.1 t/m 4.3). Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de gierzwaluw en huismus kan niet worden uitgesloten (zie hoofdstuk 5).

Figuur 4.1 Openingen onder kantpannen en daklood (gele pijlen).

Figuur 4.2 Opening in muur bij dakgoot (gele pijl).

Figuur 4.3 Ruimte onder kantpannen en tussen boeidelen (gele pijlen).

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van (snelstromende) beken en rivieren, liefst met loofbos en loofbomen omzoomd. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en geschikte nestgelegenheden op de onderzoekslocatie, zoals nissen in muren of nestkasten, kan aanwezigheid van de grote gele kwikstaart worden uitgesloten. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de grote gele kwikstaart is niet aan de orde.

Ransuil en sperwer

De ransuil heeft een leefgebied variërend van agrarisch gebieden tot bos(randen), duinen en parken. Daarnaast komt de ransuil ook voor in steden en dorpen. De sperwer broedt op allerlei plekken zoals in dichte kloofbosjes, wegbepanting, parken of zelfs stadstuinen. Alleen in bijna boomloze gebieden ontbreken sperwers tegenwoordig nog. De ransuil broedt bij voorkeur in oude kraaien-, ekster- en oude roofvogelnesten. De sperwer bouwt jaarlijks een nest dicht tegen de stam in een dicht bos en soms in struiken. Tijdens het veldbezoek zijn geen grote nesten en geen sporen (braakballen, krijtstrepen en veren) van een van bovengenoemde soorten aangetroffen in de tuinen behorende bij de woonhuizen, waardoor hun aanwezigheid kan worden uitgesloten.

4.1.2 Broedvogels (categorie 5-soorten)

In Brabant wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten, van de zogenaamde categorie 1 t/m 4 soorten, en categorie 5 nesten. Categorie 5 zijn de nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn echter dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen. De onderzoekslocatie bestaat enkel uit bebouwing en de ingreep heeft alleen betrekking op de woningen zelf. Door de voorgenomen ingreep worden potentieel aanwezige nesten en leefgebied van holenbroeders in de omgeving niet aangetast. Tevens is er in de omgeving van de onderzoekslocatie voldoende habitat aanwezig in de vorm van bosschages, weilanden en water. Gebouw bewonende soorten van deze categorie broedvogels als de huiszwaluw, spreeuw en zwarte roodstaart maken gebruik van bebouwing om te broeden. Echter is voor deze soorten ook voldoende alternatief aanwezig. Het werken buiten het broedseizoen voor categorie 5 broedvogels is voldoende om overtreding op dit punt te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.1.3 Overige broedvogels

De bebouwing op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals, kauw, Turkse tortel en stadsduif. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: *Baardvleermuis* / *Brandts vleermuis*, *franjestaat*, *gewone dwergvleermuis*, *gewone grootoorvleermuis*, *kleine dwergvleermuis*, *laatvlieger*, *meervleermuis*, *rosse vleermuis*, *ruige dwergvleermuis*, *watervleermuis*

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Bij verblijfplaatsen van vleermuizen is onderscheid te maken tussen een zomerverblijf, kraamverblijf, paar/baltsverblijf (die ook als individueel winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden) en massawinterverblijf. Deze functies worden mede bepaald door specifieke kenmerken van bebouwing op de onderzoekslocatie. Deze verblijfplaatsen kunnen door diverse vleermuissoorten worden gebruikt.

De woningen gelegen binnen de onderzoekslocaties zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuren. De ruimte langs de dakranden, boeidelen, daklood en/of open stootvoegen geeft toegang tot ruimte onder de dakpannen of in de spouwmuren. Een selectie van de geschiktheid van de bebouwing op de onderzoekslocatie voor vleermuissoorten is weergegeven in figuur 4.4 t/m 4.6. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van vleermuizen is niet uit te sluiten. Nader onderzoek naar de genoemde verblijfsfuncties en vleermuissoorten is noodzakelijk (zie hoofdstuk 5).

Figuur 4.4 Openingen onder kantpannen en daklood (gele pijlen).

Figuur 4.5 Opening achter boeideel (gele pijlen).

Figuur 4.6 Open stootvoegen (gele pijlen).

Tabel 4.1 Potentiële functies van de onderzoekslocatie voor vleermuissoorten.

Soort	Zomerverblijf	Kraamverblijf	Paar/baltsverblijf	Massawinterverblijf
Gewone dwergvleermuis	x	x	x	
Ruige dwergvleermuis	x	x	x	
Laatvlieger	x	x	x	
Meervleermuis	x			

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Rondom de onderzoekslocatie bevinden zich een aantal bomen en gebouwen. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden door de aard van de ingreep, geen hinder van de werkzaamheden op de onderzoekslocatie, mits zowel tijdens als na de ingreep een toename van verlichting op deze bomen en gebouwen wordt voorkomen (zie hoofdstuk 5).

Foerageerhabitat

Het groen rond de onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De voorgenomen ingreep betreft renovatiewerkzaamheden, het foerageergebied rond de onderzoekslocatie zal niet in het geding komen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomenrij ten westen van de Van Anrooijsstraat in Zaltbommel, de beek en bomenrij ten zuiden van de Zaagbekstraat in Werkendam en bomenrij aan de Graaff straat in Werkendam, vormen potentieel geschikte vliegroutes. Deze vliegroutes ondervinden door de afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep, geen hinder van de werkzaamheden op de onderzoekslocatie, mits zowel tijdens als na de ingreep een toename van verlichting op deze bomen wordt voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en licht beschermde soorten.

4.3.1 Streng beschermde soorten

Binnen de onderzoekslocatie valt enkel de steenmarter te verwachten als streng beschermde soort.

Steenmarter

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Deze soort komt in de omgeving voor. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen.

De woning in Giessen aan Jagerspad 24 (zie ook factsheet Giessen) vormt geschikt habitat door de aanwezigheid van ruimte onder het dak en naastgelegen boom die toegang geeft tot ruimte onder het dak (zie figuur 4.7). De omgeving is niet volledig gecheckt kunnen worden op sporen. Echter gezien de aard van de werkzaamheden (enkel spouwmuurisolatie), kunnen negatieve effecten voor onder het dak verblijvende individuen worden uitgesloten, mits rekening wordt gehouden met de zorgplicht voor mogelijk ten tijde van de werkzaamheden aanwezige individuen.

Figuur 4.7 Opening onder dakpannen en naastgelegen boom (gele pijl).

Daarnaast is de aanbouw bij een woning in Rijswijk (Dorpsstraat 7, zie ook factsheet Rijswijk), niet volledig onderzocht kunnen worden op sporen. Echter gezien de aard van de werkzaamheden (enkel spouwmuurisolatie van het woonhuis), kunnen negatieve effecten van mogelijk aanwezige individuen in de aanbouw worden uitgesloten, mits rekening wordt gehouden met de zorgplicht voor mogelijk ten tijde van de werkzaamheden aanwezige individuen.

De overige woningen binnen de onderzoekslocatie zijn tijdens het veldbezoek ook onderzocht. Hierbij zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan kan worden gesteld dat de overige woningen binnen de onderzoekslocatie niet in gebruik zijn door de steenmarter.

4.3.2 Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel en verschillende muizensoorten. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat verblijfplaatsen zoals hopen worden vernield door het gebruik van tijdelijke rijplaten, steigers en hoogwerkers (zie hoofdstuk 5).

4.4 Amfibieën

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten. De tuinen van de woningen binnen onderzoekslocatie vormt minimaal geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. In de tuinen kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de beplanting en de opslag. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene soorten (zie hoofdstuk 5)

4.4.1 Reptielen, vissen, libellen, vlinders en vaatplanten

De onderzoekslocatie bestaat enkel uit bebouwing en de ingreep heeft alleen betrekking op de woningen zelf. Beschermde soorten reptielen, vissen, libellen, vlinders en vaatplanten zijn hierdoor op voorhand uit te sluiten. Een overtreding van verbodsbepalingen van de Omgevingswet kan worden uitgesloten ten aanzien van soorten uit de overige soortgroepen.

Daarentegen moet de zorgplicht wel nageleefd worden tijdens de werkzaamheden (zie hoofdstuk 5). Zoals bij het plaatsen van materiaal in groenstroken en/of tuinen moet het doden of verwonden van dieren (zoals algemene amfibieën of grondgebonden zoogdieren) voorkomen worden.

4.5 Specifieke zorgplicht

Onder de specifieke zorgplicht vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten genoemd in de Rode Lijsten. Een Rode Lijst is een overzicht van levende soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. De dier- en plantensoorten zijn onderverdeeld in categorieën. Naast vogels zijn er ook lijsten voor amfibieën, bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, korstmossen, land- en zoetwaterweekdieren, libellen, mossen, paddenstoelen, platwormen, reptielen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen en zoogdieren.

Volgens de actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn de volgende Rode Lijst soorten in de afgelopen 3 jaar waargenomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. De waargenomen soorten in de omgeving die nog niet genoemd zijn zoals graspieper, kneu, koekoek, nachtegaal, paapje, patrijs, watersnip en wulp zullen door de aard van de voorgenomen werkzaamheden geen negatieve gevolgen ervaren. Door te voldoen aan de algemene zorgplicht kan worden vastgesteld dat nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dier- en plantensoorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst.

5 Toetsing aan soortenbescherming

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot een vergunningsplichtig geval. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

5.1 Broedvogels

5.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Gierzwaluw en huismus

De nesten van gierzwaluwen en huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 11.37, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is het verboden nesten van gierzwaluwen en huismussen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Indien er op de onderzoekslocatie nestplaatsen van gierzwaluwen en/of huismussen aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Omgevingswet. Om vast te stellen of er broedgevallen van de gierzwaluw en/of huismus op de onderzoekslocatie aanwezig zijn dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soorten.

5.1.2 Algemene broedvogels

Voor de categorie 5 broedvogels en algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11.37 (Bal) (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

5.2 Vleermuizen

5.2.1 Verblijfplaatsen binnen de onderzoekslocatie

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

De te renoveren/conserveren/transformeren woningen in de verschillende woonkernen zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De werkzaamheden zouden in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal nader onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Omgevingswet aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis. Een dergelijk nader onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Omgevingswet naar verwachting niet te vermijden en is daarom een vergunningssaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd via het Omgevingsloket, middels een omgevingsvergunning.

5.2.2 Verblijfplaatsen en vliegroutes buiten de onderzoekslocatie

In de bomen en gebouwen rondom de onderzoekslocatie zijn potentieel verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De bomenrij ten westen van de Van Anrooijstraat in Zaltbommel, de beek en bomenrij ten zuiden van de Zaagbekstraat in Werkendam en bomenrij aan de Graaff straat in Werkendam, zijn mogelijk een vliegroutes voor vleermuizen. Verblijfplaatsen en vliegroutes in de omgeving kunnen door een toename van nachtelijke verlichting tijdens de werkzaamheden verstoord worden. Volgens Artikel 11.46 (Bal) is het verboden dieren behorende tot de Habitatrichtlijn of hun functioneel leefgebied opzettelijk te verstoren. Voor eventueel aanwezige verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen in de bomen en gebouwen rondom de onderzoekslocatie geldt dat verstoring voorkomen dient te worden. Dit houdt in dat de werkzaamheden enkel tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd mogen worden. Indien dit niet mogelijk of wenselijk is, dient nachtelijke verlichting op de bomen en gebouwen niet toe te nemen, zowel tijdens de werkzaamheden als in de toekomstige situatie.

5.3 Steenmarter

De steenmarter is een nationaal beschermde diersoort. Artikel 11.54 (Bal) (het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van de steenmarter zijn wegens het ontbreken van sporen en gezien de aard van de ingreep niet aan de orde. Echter dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de zorgplicht voor mogelijk ten tijde van de werkzaamheden aanwezige individuen. Daarnaast wordt tijdens het vleermuisonderzoek gelet op aanwezigheid van de steenmarter in de omgeving.

5.4 Overige soort(groep)en

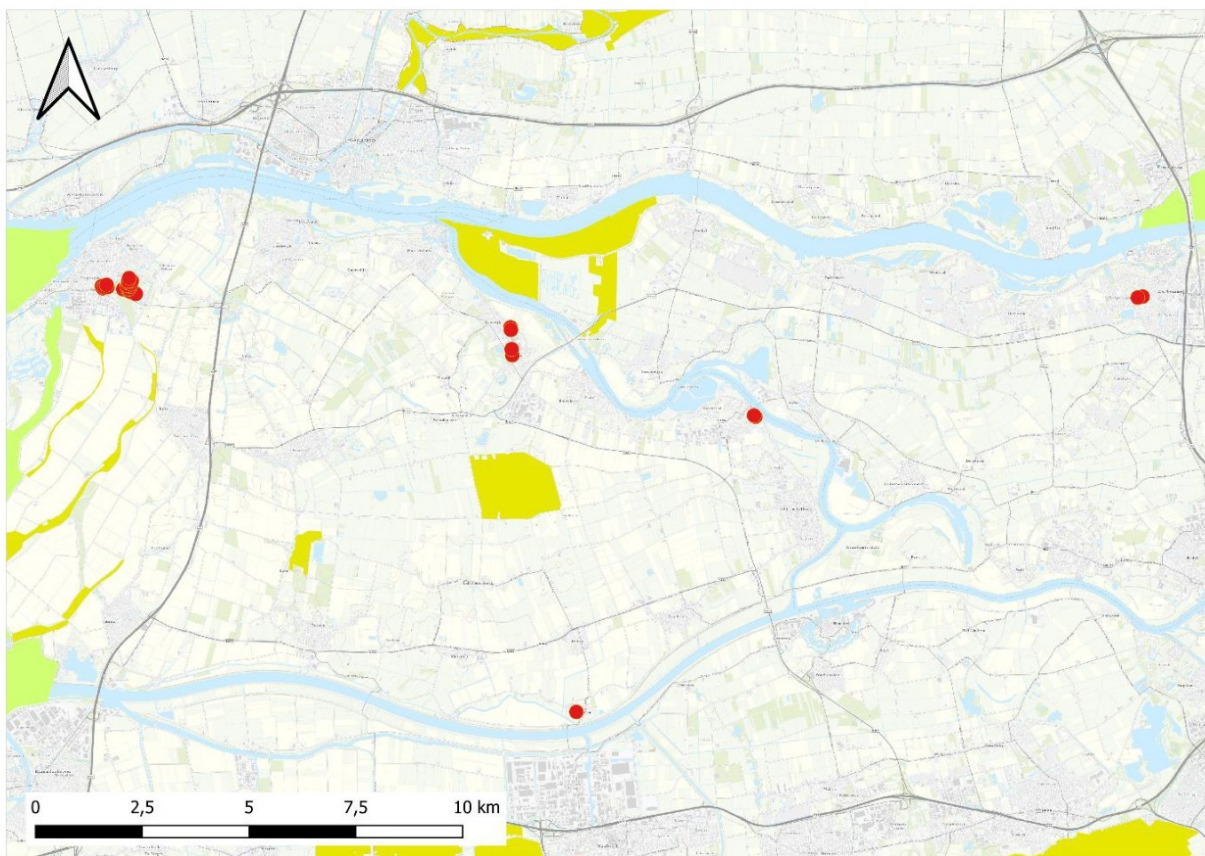
Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

6 Toetsing aan gebiedsbescherming

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Omgevingswet aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

6.1 Natura 2000

De verschillende woonkernen zijn niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied bevindt zich nabij de woonkern Rijswijk, genaamd: Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem, op circa 600 meter afstand ten noorden van Rijswijk (zie figuur 6.1).

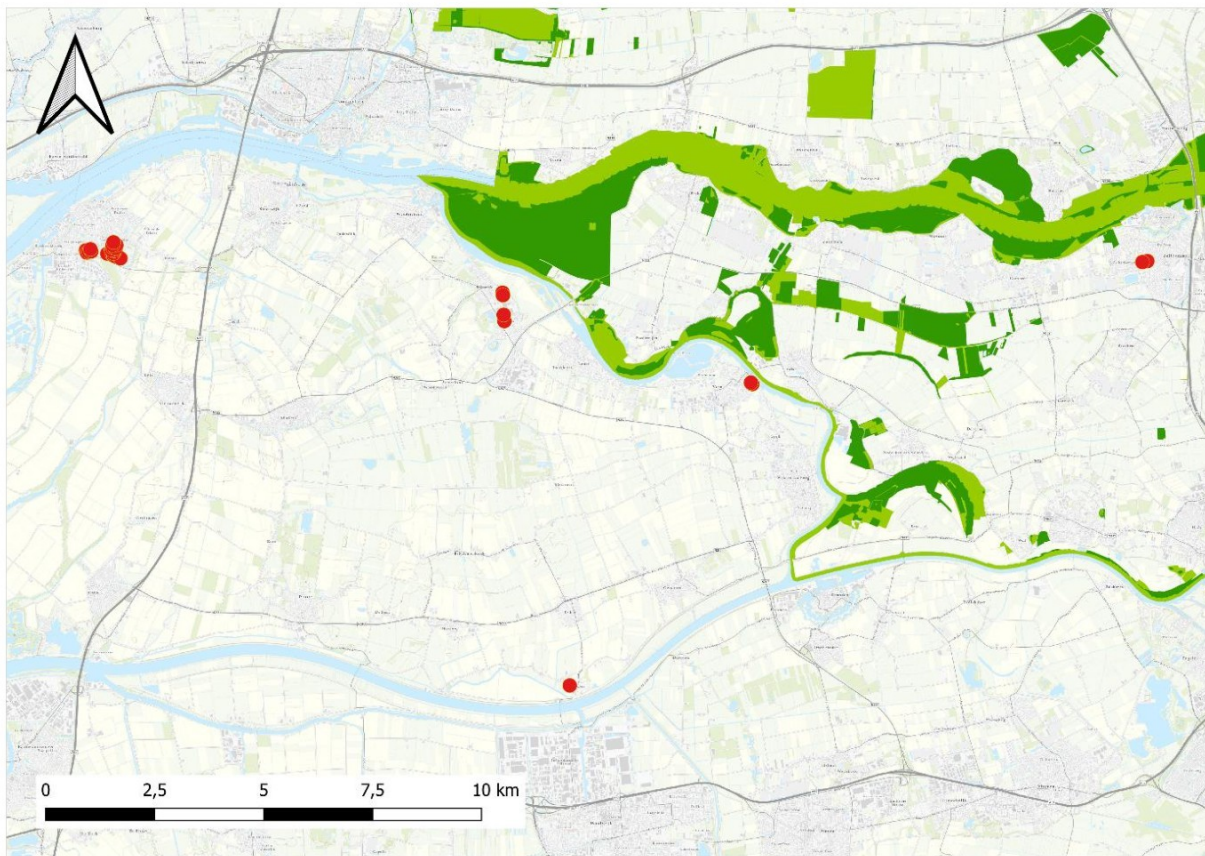
Figuur 6.1 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn

vanwege de werkzaamheden op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de vergunningplicht 'Natura 2000-activiteit' ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 200 meter afstand ten noorden van de onderzoekslocatie. In figuur 6.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 6.2 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Noord-Brabant de effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk te onderzoeken. Gezien de afstand van de onderzoekslocatie tot het dichtstbijzijnde deel van het Natuurnetwerk en/of gezien de aard van de voorgenomen ingreep zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht. De wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels een effectenonderzoek Natuurnetwerk Brabant nader moeten worden onderzocht.

7 Houtopstanden

In artikel 11.112 zijn de oogmerken opgenomen voor de activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen. De oogmerken met betrekking tot vellen en herplanten van houtopstanden hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. De Omgevingswet beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in artikel 11.111 (Bal). De te vellen bomen op de onderzoekslocatie betreft een houtopstand op erven of in tuinen. Voor deze houtopstand geldt geen meldingsplicht en herplantplicht.

8 Samenvatting en conclusies

Sweco heeft in opdracht van Bazalt Wonen een quickscan natuurwaarden uitgevoerd in diverse straten ter plaatse van de woonkerken Rijswijk, Giessen, Veen, Drongelen, Werkendam en Zaltbommel, waar huizen gelegen zijn in het bezit van Bazalt Wonen.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens woningen te renoveren, transformeren en conserveren.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 8.1. In tabel 8.2 zijn de effecten op beschermde gebieden en houtopstanden weergegeven. In de tabellen is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabellen is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Omgevingswet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 8.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	ja	ja	afhankelijk van resultaten nader onderzoek	aanvullend onderzoek gierwaluw en huismus
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	ja	ja	afhankelijk van resultaten nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee, mits*	nee, mits*	nee, mits*	*verstoring voorkomen t.a.v. vliegroutes en bebouwing in de directe omgeving
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	mogelijk	mogelijk	aandacht zorgplicht steenmarter en letten op aanwezigheid van steenmarter tijdens vleermuisonderzoek aandacht voor zorgplicht ten aanzien van konijn, egel en verschillende muizensoorten
Overige soortgroepen		nee	nee	nee	nee	-

Tabel 8.2 Overzicht effecten t.o.v. beschermde gebieden en houtopstanden en te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	Bijzonderheden / opmerkingen*
Natura 2000	600 m	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	oriënterend stikstofonderzoek middels AERIUS-calculator uitvoeren
Natuurnetwerk Nederland	200 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Broedvogels

- Er dient aanvullend onderzoek plaats te vinden naar nestlocaties van de gierzwaluw en huismus conform meest recente versie Kennisdocumenten (Bij12).
- Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5-broedvogels kunnen overtredingen worden voorkomen door rekening te houden met het broedseizoen (globaal maart tot half augustus).

Vleermuizen

- Er dient aanvullend onderzoek plaats te vinden naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis conform meeste recente versie Vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus).
- Tevens dienen voor potentiële verblijfplaatsen in gebouwen en bomen en vliegroutes in de omgeving van de onderzoekslocatie de werkzaamheden enkel tussen zonsopkomst en zonsondergang plaats te vinden. Nachtelijke verlichting richting deze gebouwen dient niet toe te nemen om verstoring te voorkomen.

Grondgebonden zoogdieren

- Aandacht voor zorgplicht en letten op aanwezige individuen tijdens vleermuisonderzoek
- Er dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht ten aanzien van konijn, egel en verschillende muizensoorten.

Overige soortgroepen

- Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Omgevingswet wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht.

Gebiedsbescherming

- Ten aanzien van Natura 2000-gebieden wordt een oriënterend stikstofonderzoek en het opstellen van een voorttoets noodzakelijk geacht.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- (1) (BIJ12 (2023a). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>
 - (2) BIJ12 (2023b). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>
 - (3) BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>
 - (4) BIJ12 (2017b). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>
 - (5) Bij12 (2024) Kennisdocument Kleine marterachtigen Bunzing – Hermelijn – Wezel. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/01/Kennisdocument-kleine-marterachtigen-v1-1-2.pdf>
- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 20 mei 2025 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Drongelen, Giessen, Rijswijk, Veen, Werkendam en Zaltbommel, periode 2015-2025. NDFF. Geraadpleegd op 15 april 2025 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Ravon (z.d.). Soorten. Geraadpleegd op 15 april 2025 van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 15 april 2025 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 15 april 2025 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Vlinderstichting (z.d.) Vlinders. Geraadpleegd op 15 april 2025 van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

Vogelbescherming (z.d.). Vogelgids. Geraadpleegd op 15 april 2025 van <https://www.vogelbescherming.nl/>

Zoogdierverseniging (z.d.) Zoogdiersoorten. Geraadpleegd op 15 april 2025 van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten>

Provinciale bronnen

Noord-Brabant

www.brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)

www.dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)

Bijlage 1 Natuurwetgeving en doelen Natura 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1-1-2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1 januari 2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Bijlage 2 Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

Bijlage 3 Omgevingswet

Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000- gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
 - b. een rijksmonumentenactiviteit,
 - c. een ontgrondingsactiviteit,
 - d. een stortingsactiviteit op zee,
 - e. een Natura 2000-activiteit,
 - f. een jachtgeweeractiviteit,
 - g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een bouwactiviteit,
 - b. een milieubelastende activiteit,
 - c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,

- f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
- g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
 - a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
 - b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:

- a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
- b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;

- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
 - f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en

- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.